

Prof. dr. Rédei Károly 70 éves

Rédei Károly, a hazai akáctermesztés és -kutatás nemzetközi szinten is ismert és elismert szaktekintélye 2022. augusztus 2-án ünnepelte 70. életévét. Ebből az alkalomból szeretnénk megemlékezni szakmai pályafutásáról, sikeres munkájának eddig elért eredményeiről.

Prof. dr. Rédei Károly a hazai akáckutatás nemzetközileg elismert szakembere (Fotó: Mőcsényi Miklós)

1977-ben szerzett erdőmérnöki oklevelet a soproni Erdészeti és Faipari Egyetem Erdőmérnöki Karán. Az egyetem elvégzését követően a Nagyörsi Termelészövetkezetek Erdőgazdaságánál helyezkedett el erdőművelési műszaki vezetőként.

1980-tól dolgozott az Erdészeti Tudományos Intézet (ERTI) Erdőművelési és Fatermési Osztályán tudományos kutatóként. 1985-től 1991-ig az intézet Kecskeméti Kísérleti Állomásán volt igazgatóhelyettes, majd 1993-tól ugyanott kirendeltségvezető. 1997–2009 között látta el a budapesti központban a főigazgató-helyettesi feladatokat. 2001-től 2014-ig, nyugdíjazásáig vezette az intézet Ültetvényeszerű Fatermesztési Osztályának munkáját.

Az egyetemi doktori címet 1982-ben, a mezőgazdasági (erdészeti) tudományok kandidátusa fokozatot 1987-ben szerezte meg. 2000-ben habilitált doktori fokozatot, míg 2005-ben az MTA Doktora tudományos fokozatot szerezte meg. 2001-ben tudományos tanácsadói kinevezést kapott, több egyetemen oktat jelenleg is címzetes egyetemi tanári, illetve egyetemi tanári kinevezéssel.

Rédei Károly nem az Alföldön született, de egyéves kora óta az Alföldön él. Az itteni fafajok közül az akác mindig is meghatározó volt. Amikor 1980-ban, 42 évvel ezelőtt, az akkor még működő kecskeméti erdészeti kutatóállomásra került, az akácot kapta meg témaként.

A termesztés-fejlesztésnek mindig vannak olyan részei, melyekkel érdemes foglalkozni, és hosszú távon kell gondolkodni, hiszen még a gyorsan növekvő akác is 30–35 évet él állományszerű viszonyok között.

Évszázadokra visszanyúló, ugyanakkor a világ élvonalába tartozó termesztési technológiára támaszkodhatott, amikor 1980-ban bekapcsolódott az ERTI-nél a munkálatokba. Az intézet több évtizeddel ezelőtt szelekciós nemesítési programot indított el. Ennek a munkának a feltételeit, a folyamatos megújulást a rendelkezésre álló rendkívül gazdag génkészlet biztosította. A gyakorlatorientált munkához gazdag szakirodalmi háttér is adott volt.

A fontosabb munkák, amelyekben részt vett: az erdőszítési technológiák korszerűsítése, különös tekintettel az induló hálózatra; a szelektált, részben mikroszaporítással előállított akácklónok és fajták termesztési technológiájának kidolgozása; az államilag elismert akácfajtákra fatermési modellek kidolgozása.

A nyolcvanas években felújították a fatermési modelleket és az alapját képező országos kísérleti hálózatot. Ezt a munkát a Soproni Egyetem Erdőrendezési Tanszékével együttműködve végezték el, s amely modelleket az erdőrendezési gyakorlat kiterjedten alkalmazott. Készítettek külön táji fatermesztési modelleket is, többek között a nyírségi akácokra. Kiterjedten foglalkoztak többek között az akác gyökérsarjról történő felújításának fatermési kritériumaival is, arra vonatkozóan, hogy egy állomány hányszor újítható fel, vagy adott esetben fajcserét kell alkalmazni.

Az akácon kívül behatóan foglalkozott a homoki fehérnyárasok termesztési technológiai fejlesztéseinek kérdéseivel. Az elmúlt évtizedekben elért eredményekről (pl. fatermési tábla szerkesztése 1992-ben) számos publikációban és szakkönyvben számolt be.

Több mint két évtizeddel ezelőtt kapcsolódott be az akác energetikai faültetvények termesztési technológiai vizsgálatába. Az első ilyen kísérletekre a nyolcvanas évek elején, Helvéciaiban a Földművelésügyi Minisztérium külön engedélyvel került sor.

Saját munkásságát az akáckutatás területén csak egy „szegmensenként” aposztrofálja, de mindig meggyőződéssel vallotta, hogy az akáckutatás magyar ügyét a nagy elődökhöz hasonlóan tovább kell vinni. A továbbiakban is meg kell őrizni azt a nemzetközi ismertséget és elismertséget, amelyet ennek a fajának a termesztési technológiája kivívott és képvisel Chilétől Dél-Koreán át Kínáig.

Munkáját igyekezett mindig gyakorlatorientáltan végezni, törekedett arra, hogy a legkisebb eredményt is a legrövidebb idő alatt adja át a gyakorlatnak. Az agrár-felsőoktatásban pedig diszciplínaként oktatja az erdészeti ismereteket.

A Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézetének kutatóival már több mint 10 éve dolgozik együtt a Koreai Erdészeti Tudományos Intézettel az akác sokoldalú hasznosításán Dél-Korea területén belül. A magyar fél az együttműködésben elsősorban innovatív eredményeivel vesz részt, de kísérleti célra juttat ki szaporítóanyagot, csemetermesztési technológiák bevezetését segíti, s közreműködik.

Terepi bemutatón Dél-Koreában, 2014-ben (Fotó: Keserű Zsolt)

Szakmai előadás közben a 2015. évi Erdészeti évzáró rendezvényen, az akkori Földművelésügyi Minisztériumban (Fotó: Nagy László/Erdészeti Lapok)

dik referencia erdősítések létrehozásában is. Ezen túlmenően a két fél közös publikációs tevékenységet is folytat.

Az akáctermesztés elismertségét nagyban segítette az a tény, hogy 2014-ben az akácot és az akácmézet – az időközben megalakult Akác koalíció hathatós segítségével – hungarikummá nyilvánították. Rédei professzor véleménye szerint *a teljességet jelentette volna*, ha ugyanezt az elismerést a *fafaj termesztési technológiája* is megkapja.

Mindez természetesen nem befolyásolja azt a nemzetközi ismertséget és elismertséget, amelyet a magyar akáctermesztés és a kapcsolódó kutató-fejlesztő tevékenység az elmúlt évtizedekben joggal vívott ki magának.

Az akáctermesztés jövőjével kapcsolatban többször kifejtette, hogy a marginális termőhelyek erdősítésében a klímaváltozás kapcsán várhatóan növekvő szerepe lesz az akácnak.

A hazai vagy idegenhonos fajok telepítése körüli vitáról megjegyezte, hogy véleménye szerint az akác megkerülhetetlen faj marad. Fenn kell tartani és bővíteni kell a minőségi szaporítóanyag-ellátást, és új fajtákat kell a köztermesztésbe bevonni. Az akácnak várhatóan újszerű szerepe lesz az agrárerdészeti technológiákban. A tághálózatú, rövid vágásfordulójú ültetvények (iparifa célú faültetvények) termesztési technológiáját ki kell dolgozni és meg kell alapozni.

A magyar erdőgazdálkodás, különösen a fehér akác termesztésének fejlesztése érdekében kifejtett kiemelkedő szakmai és tudományos munkája, az ültetvényeszerű fatermesztés hazai megvalósítása terén elért eredményei elismeréseként vehette át 2015-ben az erdőmérnököknek szánt egyik legnagyobb hazai elismerést, a Pro Silva Hungariae díjat.

2016-ban Rédei Károly a Magyar Érdemrend tisztikeresztje polgári tagozatát kapta meg az ültetvényeszerű fatermesztésben alkalmazott technológiai eljárásai rendszerek korszerűsítését is magába foglaló, nemzetközileg is nagyra becsült tudományos munkája, illetve jelentős oktatói tevékenysége elismeréseként. 2020-ban az Országos Erdészeti Egyesület Kaán Károly-émlékéremmel tüntette ki.

A sors ajándékának tekinti azt, hogy az akác révén sokfelé járhatott a világban, akár mint terepi gyakorlatok vezetője, vagy szemináriumot tartó egyetemi meghívott előadó. Chilétől Kínán át Dél-Koreáig közel 30 országban járt. Ezekben az országokban mindenhol jelen van az akác, és a magyar szakemberek segítségét kérték abban, hogy az adott ország akáctermesztését különböző indokolt okoknál fogva beindítsák, fellendítsék, fejlesszék.

Dr. Rédei Károly számos publikáció és szakkönyv szerzője, munkái magyar és angol nyelven is megjelentek.

Közismert művei: *Szelektált akác fajták termesztési-technológiája, Az akác termesztés-fejlesztésének biológiai alapjai és gyakorlata, Black locust growing in Hungary, Akác sarjerdő-gazdálkodás, Bevezetés az ültetvényeszerű fatermesztés gyakorlatába, Ültetvényeszerű fatermesztés I-II.* (szerk.: Führer–Rédei–Tóth B.)

Dr. Rédei Károly szakmai pályafutásának jelentősebb mérföldkövei: 1977: okleveles erdőmérnök, Erdészeti és Faipari Egyetem, Sopron, 1982: műszaki doktor, Erdészeti és Faipari Egyetem, Sopron, 1987: a mezőgazdasági (erdészeti) tudomány kandidátusa, MTA, Budapest, 2000: habilitált doktor, Nyugat-Magyarországi Egyetem, Sopron, 2001: egyetemi magántanár, Nyugat-Magyarországi Egyetem, Sopron 2005, a Magyar Tudományos Akadémia doktora, Budapest, 2007: címzetes egyetemi tanár, Debreceni Egyetem, 2009: egyetemi tanár, Debreceni Egyetem, 2010: címzetes egyetemi tanár, Nyugat-magyarországi Egyetem, Sopron (*Ma Soproni Egyetem – a szerk.*).

Rédei Károly előadást tart az akác magyar agráriumban betöltött szerepéről (Fotó: SOE ERTI)

Tudományos testületi tagságok: a Magyar Tudományos Akadémia Erdészeti Bizottságának tagja, volt elnöke, az Erdőgazdálkodási Albizottság volt elnöke, Doktori Iskola tagja (Soproni Egyetem és Debreceni Egyetem).

Kedves Károly! Kívánjuk, hogy elméleti tudásoddal, gyakorlati tapasztalataiddal még sokáig segítsd a hazai akác-kutatás és -termesztés nemes ügyét! Isten éltesen sokáig!

Dr. Borovics Attila főigazgató, SOE ERTI
Dr. Keserű Zsolt osztályvezető, SOE ERTI